

Jucių šeimos antkapinis paminklas „Liūdintis angelas“ seniau. Pastatytas 1952 m. Autorius – Adomas Jakševičius

„Liūdintis angelas“

ALDONA SAKALIENĖ

Nėra tokių, kurie abejingi, nesustoję praeitų pro šį antkapinį paminklą Šilutės rajono Švėkšnos kapinėse. Jis yra trijų dalių ir iš kitų greta esančių paminklų išsiskiria savo forma, stiliumi ir jį kūrusio meistro profesionalumu. Centrinėje dalyje – angelo figūra. Antroje jos pusėje užrašyta skulptūros autoriaus pavardė – dailininkas Adomas Jakševičius.

Nežinia, ar šis meniniu požiūriu vertingas kūrinys stovėtų šiose nuošaliuose kaimo kapinėse, jei sovietinės valdžios metais A. Jakševičius, gindamasis nuo skurdo, nebūtų sugrįžęs į tėviškę ir pradėjęs be didesnės atrankos imtis visų tuo metu užsakovų jam pasiūlytų darbų.

Adomas nemokėjo dirbti blogai, atmestina. Visi jo darbai pasižymi aukštu meniniu lygiu, nesvarbu ar tai bažnyčios altorius, ar antkapinis paminklas. Darbų kokybė nepriklausydavo ir nuo to, ar užmokestį už darbą gaudavo didelį ar mažą.

Ypatingas šiame kape palaidotų žmonių likimas – į šį bendrą kapą beveik visa šeima atgulė tą pačią dieną. Apie likusių gyventi artimųjų skausmą, netekus išėjusiųjų Anapilin, iškalbingai pasakoja paminklo fonas – A. Jakševičiaus nulipdytas angelas tarsi simbolizuoja visų šiose kapinėse palaidotų artimų žmonių netekties skausmą.

Paminklo sukūrimo istorija buvo tokia: likęs gyvas žuvusių Jucių giminės atstovas Kostas Jucius kreipėsi į gerai pažįstamą menininką A. Jakševičių, kad šis padarytų antkapinį paminklą, skirtą pokario kovose nuo miške besislapstančių tautiečių žuvusio K. Jucio tėvo, mamos bei kelių kitų šeimos narių atmini-

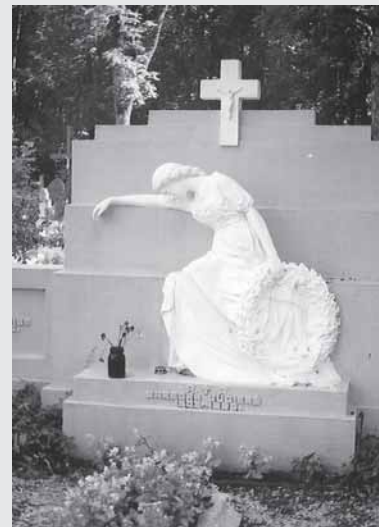
mui įamžinti. Menininkui nebuvo pasakyta, koks tai turėtų būti paminklas – šis jaunas žmogus anuo metu, kai jį slėgė didžiulis artimųjų netekties skausmas, žodžiais net negalėjo įvardyti, koks tai turėtų būti paminklas. Pasakė tik tai, kad paminklas neturėtų būti labai kuklus.

A. Jakševičius, pats prieš tai pergyvenęs baisią netektį, būdamas jautrios sielos menininkas, ir be žodžių suprato, kad tai, ką jis sukurs, žuvusiųjų artimiesiems turi padėti pakelti kančią. Darbo rezultatai pranoko lūkesčius.

K. Jucius ilgus metus yra dirbęs Šilutės rajono laikraščio vyr. redaktoriumi. Kai buvo kuriamas paminklas, jis kartais stebėdavo, kaip dirba skulptorius. K. Jucius yra pasakojęs, kad kartais, lipdydamas skulptūrą, menininkas užsimerkdavo ir trumpam sustodavo, po to staiga vėl kibdavo į darbą. Anot K. Jucio, užsimerkęs Adomas bandydavo pamatyti savo kuriamo angelo veidą. Taip dirbdamas jis ir sukūrė tokį gražų ir įtikinantį angelo portretą. Skulptorius parengė ir kapo vietą apjuosusios dekoratyvinės metalinės tvorelės projektą, užsakė tą tvorelę padaryti ir ją pastatė.

Kalbėdamas apie A. Jakševičių ir jo sukurtą antkapinį paminklą, K. Jucius lyg iš sklidino ašočio žeria dėkingumo ir pasigėrėjimo menininku žodžius. Prisimena, kad tąsyk, pastačius paminklą, pakvietė jis Adomą vakarienės į savo kaimo sodybą. Įsiminė tą vakarą prie stalo vykusį ilgą ir įdomų pokalbį. Atsilyginti už darbą skulptoriui K. Jucius galėjo tik labai kukliai. A. Jakševičius nieko daugiau ir neprašė, nes suprato, kad pokario suirutės metais šis paprastas kaimo vaikas nieko daugiau jam pasiūlyti ir negali.

Žinių, ar šis antkapinis paminklas turi kopijų, bent jau skulptoriaus ir K. Jucio artimieji neturi. Na o šis paminklas, nuolat kruopščiai perdažomas, vis puošia gražiai prižiūrimą K. Jucio artimųjų amžino poilsio vietą ir nėra praradęs savo pirminio žavesio iki šiol.

Jucių šeimos antkapinio paminklo „Liūdintis angelas“ fragmentas paskutiniiais metais. Paminklo autorius – Adomas Jakševičius.

Nuotraukos – iš Jakševičių giminės archyvo